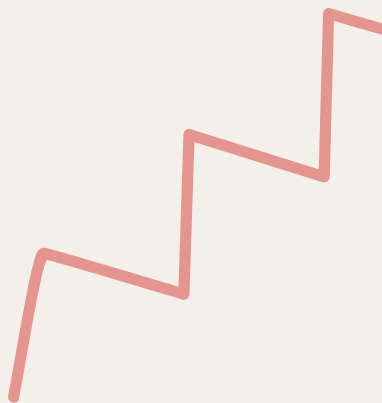

Kulttuuriperinnöstä voimaa muutosten ajassa

Kulttuuriperintökasvatuksen seuran
strategia 2022–2030

Kulttuuriperintö-
kasvatuksen
seura

Sisällys

Esipuhe	3
Toimintaympäristön kuvaus	5
Kulttuurin lukutaidon merkitys ja kulttuuriperinnön vääristely	5
Muuttoliike ja kulttuuriperinnön monimuotoisuus	6
Lapset, nuoret ja tulevaisuus	6
Tasa-arvoinen osallistuminen	7
Digitaalisuus	8
Kansallisen tason muutokset	9
Visio	10
Toiminta-ajatus	10
Arvot	11
Sivistys	11
Herkkyyys	11
Toiveikkaus	11
Teemat	12
1. Tunnettu ja tunnustettu asiantuntija-vaikuttaja	12
2. Mukana lasten ja nuorten elämässä	12
3. Verkostojen rakentaja ja hanketoimija	13
4. Avoin, aktiivinen ja vaikuttava viestijä	13
5. Hyvinvoiva henkilöstö – osaava organisaatio	13
Seuranta ja arviointi	14
Mitä on kulttuuriperintökasvatus?	15

Esipuhe

Seuran hallitus käynnisti seuran strategiatyön nimittämällä strategiatyöryhmän valmistelemaan seuran strategiaa 30.3.2021. Kyseessä on seuran kolmas strategia. Edelliset strategiakaudet olivat 2013–2016 ja 2017–2021.

Työryhmään nimettiin jäsenistöstä Anna-Maija Halme, Mari Immonen, Riitta Korhonen, Suvi Kuikka ja Eeva Snellman, henkilöstöstä toiminnanjohtaja Hanna Lämsä ja erityisasiantuntija Ira Vihreälehto ja hallituksesta Terhi Pietiläinen ja Milla Öystilä. Kiinnostuneita jäseniä strategiatyöryhmään haettiin erillisellä kyselyllä, joka suunnattiin kaikille jäsenille.

Työryhmä käynnisti yhteistyön Humanistisen ammattikorkeakoulun (HUMAK) ja ylempää ammattikorkeakoulututkintoa (YAMK) suorittavan opiskelija Annika Kabatan kanssa elokuussa 2021. Kabata osallistui strategiaprosessin suunnitteluun ja eteenpäin viemiseen. Kabatan tehtäviin kuuluivat muun muassa verkkokyselyn ja osallistavien strategiatyöpajojen suunnittelu ja aineiston koonti sekä strategian seuranta- ja arviointimallin valmistelu. Kabata laatii strategia-prosessista opinnäytetyön osana yhteisöpedagogiopintojaan. Strategiatyöryhmän esittelijöinä ja sihteereinä toimivat Annika Kabata ja Hanna Lämsä.

Strategiatyöryhmän kokouksia järjestettiin 28.4.2021–26.4.2022 välisenä aikana 9 kertaa. Tammikuussa 29.1.2022 järjestettiin työryhmän yhteinen strategiatyöpaja. Työryhmän kokousten lisäksi työryhmässä muodostetut työparit järjestivät työpajojen suunnitteluun ja strategiatekstin työstämiseen liittyviä tapaamisia. Lisäksi järjestettiin kaksi strategiatekstin viimeistelykokousta pienemmän ryhmän kesken huhtikuussa 2022. Koronapandemian vuoksi työryhmä kokoontui vain etänä.

Kaikki työryhmän jäsenet osallistuivat aktiivisesti strategian laatimiseen sen eri vaiheissa; strategiaproessin ja itse strategian suunnitteluun, työpajojen ja kuulemisten järjestämiseen, aineiston analyysiin sekä tekstin tuottamiseen, työstämiseen ja kommentointiin.

Yhteistyötahoille lähetetyn verkkokyselyn (n. 450 vastaanottajaa / 42 vastausta) lisäksi työryhmä järjesti syksyllä 2021 kolme strategiatyöpajaa jäsenistölle, henkilöstölle ja hallitukselle (yhteensä n. 20 osallistujaa). Lisäksi järjestettiin henkilökohtaisia asiantuntijahaastatteluita (4 kappaletta). Työryhmä järjesti strategian kommentointikierroksen keväällä 2022 lapsille ja nuorille, johon saatiin vastaus kahdeksalta historiakerholaiselta.

Hallitus käsitteli strategian ensimmäistä luonnosta kokouksessaan 23.2.2022 ja seuran henkilöstöllä oli mahdollisuus kommentoida strategian eri versioita helmi–huhtikuussa 2022.

Seuran hallitus hyväksyi strategian kokouksessaan 21.4.2022 esitettäväksi jäsenistölle kevätkokouksessa 11.5.2022.

Tavoitteena on, että uudesta strategiasta tulee sekä seuran toiminnan kehittämistä tukeva käytännön apuväline että kulttuuriperintökasvatusta koskevan strategisen ja yhteiskunnallisen keskustelun herättäjä.

Tavoitteena on, että uudesta strategiasta tulee sekä seuran toiminnan kehittämistä tukeva käytännön apuväline että kulttuuriperintökasvatusta koskevan strategisen ja yhteiskunnallisen keskustelun herättäjä.

Tämän vuoksi hallitus ja toimisto seuraavat ja arvioivat strategian toimivuutta yhdessä jäsenistön, lasten ja nuorten sekä muiden sidosryhmien kanssa.

Strategian verkkoversion liitteenä on koonti seuran toiminnan kannalta keskeisistä laeista, strategioista ja sopimuksista.

Toimintaympäristön kuvaus

Maailman tilanne muuttui monilla mittareilla parempaan vuoteen 2015 mennessä.¹ Strategian laatimisen aikana suhtautumiseen tulevaisuuteen vaikuttavat kuitenkin sekä Venäjän hyökkäys Ukrainaan että ilmastonmuutoksen kiihtyminen.²

Kulttuurin lukutaidon merkitys ja kulttuuriperinnön vääristely

Eri puolilla maailmaa demokratian asemaa on haastettu jo useiden vuosien ajan. Itsenäiseen valtioon kohdistunut hyökkäys on horjuttanut uskoa rauhan ja demokratian etenemiseen. Muutos näkyy lasten, nuorten ja aikuisten elämässä ja heijastuu turvattomuuden tunteena.

Ukrainan sota on muistuttanut, kuinka kulttuuriperintöä käytetään oikeuttamaan väkivaltaa ja vastakkainasettelua ihmisryhmien välillä. Valtapyrkimysten taustalla on tosiasioista poimittua tulkintaa kulttuuriperinnöstä, historian vääristämistä ja valeutisia. Kulttuuriperintöalan tehtävänä on seurata minkälaisia esiintuloja ja tulkintoja kulttuuriperintö saa ja työskennellä aktiivisesti kulttuurisen lukutaidon vahvistamiseksi.

1 Äärimmäinen köyhyys puolittui ja väheni kaikkialla. Kehittyvien maiden kouluikäisistä tytöistä ja pojista yli 90 prosenttia menee kouluun. Raskauden tai synnytyksen komplikaatioihin menehtyneiden määrä putosi 45 prosentilla ja lapsikuolleisuus puolittui vuoteen 2015 mennessä. Lisäksi tilastojen mukaan sodat, joissa vuosittain kuolee vähintään 1 000 ihmistä, ovat vähentyneet 78 prosenttia vuodesta 1988 lähtien. Tilastokeskus: https://www.stat.fi/artikkelit/2011/art_2011-12-21_004.html)

2 Helleaallot, kuivuus ja metsäpalot ovat yleistyneet ympäri maailman, mikä vaikuttaa kaikkiin luonnon ekosysteemeihin. Lisäksi ruokaturva ja vesiturvallisuus ovat heikentyneet. IPCC:n (Intergovernmental Panel on Climate Change) raportin julkistus 24.2.2022 <https://ym.fi/-/ipcc-n-raportti-ilmastonmuutos-on-vaikuttanut-vakavallatavalla-luontoon-ja-ihmisiin-vaikutukset-jakautuvat-epatasaisesti>.

Muuttoliike ja kulttuuriperinnön monimuotoisuus

Monimuotoisen kulttuuriperinnön säilymiseen vaikuttavat sotien, konfliktien, ilmastonmuutoksen ja rakennemuutoksen aiheuttama muuttoliike. Tukemalla yhdenvertaisesti yksilölle merkityksellisen ja elävän kulttuuriperinnön harjoittamista tuetaan ihmisten mahdollisuutta rakentaa identiteettiään sekä täysipainoista osallisuutta uudessa yhteisössä.

Kulttuuriperintöä on käytetty ja käytetään yhä rakentamaan kansallistunnetta ja kapeaa kansallista identiteettiä. Suomalainen kulttuuri on monimuotoinen ja se muuntautuu jatkuvasti kulttuuristen vaikutusten ja virtausten seurauksena. Marginaaliin jätetyt ja vaietut perinnöt sekä niihin liittyvät identiteettiin, kuulluksi tulemiseen, tunnistamiseen ja omistajuuteen liittyvät kamppailut ovat keskeinen osa kulttuuriperintökeskustelua. Jokainen sukupolvi haluaa muodostaa oman suhteensa kulttuuriperintöön. Kulttuurisiin arvoihin ja ihanteisiin liittyvä keskustelu jatkuu.

Kukaan meistä ei ole ainoastaan kulttuurinsa edustaja, vaan meillä on useita identiteettejä. Kulttuurista jatkuvuutta tarvitaan lasten ja nuorten tasapainoiselle kasvulle ja kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille ja luovuudelle. On etsittävä ratkaisuja, miten lasten ja nuorten turvallinen kasvun kehitys varmistetaan muutosten keskellä.

Kulttuuriperintö on paitsi kaunista ja koskettavaa, myös vaikeaa ja vaiettava. Jokaisella suvulla, alueella ja maalla on oma sankari- ja antisankariperinteensä ja -tarinansa. Kulttuuriperinnön potentiaalia ihmisiä yhdistävänä voimana tulee edelleen vahvistaa ja samalla torjua kulttuuriperinnön käyttämistä poissuljennan välineenä. Kulttuuriperintö on ihmiskunnan yhteistä pääomaa, josta kaikilla on oikeus oppia ja inspiroitua.

Lapset, nuoret ja tulevaisuus

Nuoret haluavat osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisuun ja

ratkaisuja on etsittävä yhdessä.³

Suomessa hyvin ja huonosti voivien lasten kahtiajako edelleen syveni koronapandemian aikana. Suurin osa lapsista ja nuorista voi hyvin. Etäopiskelu toi esille erilaiset oppimistyyliin ja lasten ja nuorten erilaisuuden ja erilaiset lähtökohdat.

Erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien lasten ja nuorten oppimisvaje syveni, mielenterveyden ongelmat lisääntyivät ja sosiaalisten verkostojen ylläpitäminen ja rakentuminen vaikeutui. Kaiken kaikkiaan lasten ja nuorten mielenterveysongelmien määrä on kasvanut viime vuosina huomattavasti.⁴

Tasa-arvoinen osallistuminen

Eriarvoistuminen liittyy myös kulttuuriperintöön ja ylisukupolvisen perintöön. Lapsiköyhyys on Suomessa kansainvälisesti alhaista, mutta se kolminkertaistui vuodesta 1995 vuoteen 2007 ja kasvu on jatkunut⁵. Syrjään jääminen ja osattomuuden kokemus aiheuttavat paitsi inhimillistä kärsimystä, ne myös rapauttavat luottamusta ja altistavat disinformaation omaksumiselle ja radikalisaatiolle.

3 Lasten ja nuorten ilmastoahdistusta koskevan tutkimuksen mukaan ympäristöahdistus on kasvanut lasten ja nuorten keskuudessa Pekkarinen & Tuukkanen [toim.] (2020), mutta eivät läheskään kaikki lapset ja nuoret sitä koe (Piispa & Pihkala 2020). Ympäristöä ja ilmastoa koskevien tunteiden lisääntymistä voidaan pitää luontevana seurauksena ympäristötietoisuuden kasvusta. <https://www.ymparistoahdistus.fi/artikkelit/lasten-ja-nuorten-ymparistoahdistus-tuoreen-tutkimuksen-valossa/>

4 Useita lähteitä, mm. "Nuorten mielenterveyden häiriöiden kasvu on hätähuuto yhteiskunnan muutoksesta", TAYS 10.2.2020: [https://www.tays.fi/fi-FI/Nuorten_mielenterveyden_hairioiden_kasvu\(102911\)](https://www.tays.fi/fi-FI/Nuorten_mielenterveyden_hairioiden_kasvu(102911)) Keväällä 2021 toteutetun Kouluterveyskyselyn tulosten mukaan erityisesti peruskoulun 8.- ja 9.-luokkalaisten tyttöjen kokema ahdistuneisuus ja yksinäisyys ovat yleistyneet merkittävästi. Tuloksissa on nähtävissä myös korona-ajan vaikutus. Kouluterveyskysely 2021: <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kouluterveyskysely>

5 Lapsiköyhyys on lisääntynyt 22 % vuosina 2017–2021. Karvonen, Sakari, Salmi, Minna: Lapsiköyhyys Suomessa 2010-luvulla, THL 2016, ja Kai Kaila, Sixten Korkman, Taina Laajasalo, Anne Patana, Tiina Ristikari: "Köyhyys aiheuttaa lapsille toksista stressiä", Helsingin Sanomat 3.3.2019 (<https://www.hs.fi/sunnuntai/art-2000006019428.html>).

Sosiaaliekonominen asema vaikuttaa sekä aikuisten että lasten taiteen ja kulttuurin harrastamiseen ja kuluttamiseen.⁶ Käsitys kulttuuriperinnöstä kytkeytyy edelleen laajan yleisön mielessä korkea-kulttuuriin ja akateemiseen sivistykseen. Oman elämän, arjen, lähiympäristön ja lähellä olevan kulttuurin tunnistaminen kulttuuriperinnöksi ja sen arvostaminen on vielä vähäistä⁷.

Digitaalisuus

Teknologiset keksinnöt ja uudet sovellukset, tietoteknisten taitojen kehittyminen sekä digitalisaatio lisäävät mahdollisuuksia kulttuuriperintökasvatukselle. Jo olemassa olevien digitaalisten kulttuuriperintöaineistojen, kuten Finnan ja Europeanan, tunnetuksi tekeminen ja hyödyntäminen lisääntyy.

Teknologia tarjoaa mahdollisuuksia lasten luovuudelle ja tekijyydelle koskien tulkintojen tekemistä tai uuden kulttuuriperinnön luomista. Tekoäly ja robotiikka ovat tulevaisuudessa osa oppimisen, työnteon ja kanssakäymisen arkea. Kysymykset etiikasta ja ihmisyydestä tulee nostaa keskustelun ytimeen.

Korona-ajan eristäytyminen nosti keskiöön luontosuhteen ja lähi- luonnon merkityksen sekä lähialueen muun muassa matkailukohteenä.⁸ Tulevaisuudessa on tarvetta edistää kulttuuriperinnön vastuul-

6 Af Ursin, Pia, 2016, Art as Public Service: Strategic Steps towards Equality, Näkökulmia kansalliseen lapsistrategiaan (Eeva Anttila, Marja-Leena Juntunen 2018) <https://okm.fi/documents/1410845/12479361/04+Eeva+Anttila+Taideyliopisto.pdf>

7 Kulttuuriperintöbarometrit 2017 ja 2021: <https://www.museovirasto.fi/fi/palvelut-ja-ohjeet/julkaisut/kulttuuriperintobarometri>

8 Luontosuhdebarometrin mukaan koronan vaikutus luontosuhteeseen näkyi vahvimmin alle 25-vuotiailla: vuoteen 2019 verrattuna nuoret pitivät luontoa tärkeämpänä, liikkuivat enemmän luonnossa ja olivat enemmän huolissaan luonnon tilasta. <https://www.mdi.fi/content/uploads/Luontosuhdebarometri-2020-tulokset.pdf>. Myös Sandell, Markku: Koronakevät muutti suomalaisten luontosuhdetta myönteisemmäksi, mutta harva on huolestunut luonnon yksipuolistumisesta, YLE 26.6.2020 (<https://yle.fi/uutiset/3-11418159>). Ks. myös Kulttuuriperintöbarometri (2021), jonka tulosten mukaan ihmiset pitävät luontoympäristöä kaikkein tärkeimpänä vaalittavana kulttuuriperintönä.

lista ja kestävää kaupallista hyödyntämistä osana luovaa taloutta. Mahdollisuudet monipaikkaiseen työn tekemiseen ja kanssakäymiseen ja esimerkiksi kulttuurin ja liikunnan harrastamiseen lisääntyivät. Tietoisuus riippuvaisuudestamme teknologiasta ja sen toimivuudesta kaikessa tekemisessä lisääntyi.

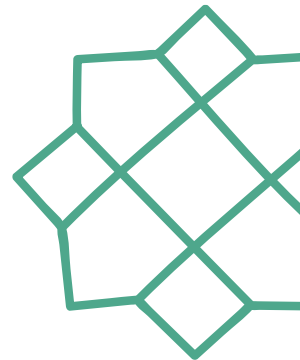
Kansallisen tason muutokset

Kansallisen kulttuuriperintöpolitiikan kannalta merkittäviä muutoksia ovat vuoden 2019 hallitusohjelmaan sisältyvä Kulttuuriperintöstrategian laatiminen, hyvinvointialueiden perustaminen sekä eurooppalaiset aloitteet ja ohjelmat.

Hyvinvointialueiden perustamisen seurauksena kuntien toiminnassa korostuu varhaiskasvatuksesta, opetus-, kulttuuri ja vapaa-ajan toimesta huolehtiminen. Sivistyspalvelujen merkitys kuntalaisten hyvinvoinnin ja kunnan elinvoiman tukemisessa vahvistuu.

Seuran kannalta kuntien kulttuuriperintöymmärryksen ja -arvostuksen lisääntyminen on avainasemassa. Alueiden, kuntien ja kaupunkien historia ja erilaisuus tulee nähdä ja osata hyödyntää. Yhteistyön avaukset ja uusien käytänteiden kehittäminen yhteistyössä kulttuurin, koulutuksen, nuorison ja ympäristön toimialojen kanssa edellyttää aktiivista otetta, jossa myös seuran jäsenistöllä on merkittävä rooli.

Kulttuuriperintö tukee hyvää ja merkityksellistä elämää, sosiaalista koheesiota, demokratiaa ja ihmisoikeuksien toteutumista sekä kokonaiskestävä tulevaisuutta. Kulttuuriperintökasvatuksella vahvistetaan lasten ja nuorten osallistumista ja kuulumisen tunnetta, aktiivista toimijuutta ja toiveikkuutta sekä vahvistetaan keskeisiä tulevaisuuden taitoja.

Visio

Lapset ja nuoret kokevat kuuluvansa vaikuttavina toimijoina yhteiskuntaan ja heidän äänensä tulee kuulluksi. Lapset ja nuoret voivat kokea, ihmetellä, tuntea, arvioida ja luoda kulttuuriperintöä arjessa. Lasten ja nuorten kulttuuriset oikeudet näkyvät tutkimuksessa, eri politiikka-aloilla ja eri organisaatioiden toiminnassa sekä seuran resurssien, tunnettuuden ja toiminnan kasvuna.

Toiminta-ajatus

Seura vahvistaa kulttuuriperintöön liittyvää osallisuutta ja osaamista ja tukee lasten ja nuorten kasvua, hyvinvointia ja toimijuutta. Kulttuuriperintökasvatuksen keinoin seura rakentaa kestävää, kulttuurisesti monimuotoista, ylisukupolvista ja yhdenvertaista yhteiskuntaa ja maailmaa.

Oppivana asiantuntijaorganisaationa Kulttuuriperintökasvatuksen seura uudistuu ja verkostoituu valtakunnallisesti, paikallisesti ja kansainvälisesti. Seura reagoi muutoksiin ja jakaa työnsä tuloksia avoimesti, johdonmukaisesti ja selkeästi.

Arvot

Sivistys

Sivistys merkitsee meille tietoisuutta, tiedon hallintaa ja monipuolista toiminta- ja empatiakykyä. Sivistystä on nähdä todellisuutta ja ilmiöitä eri näkökulmista. Sivistykseen kuuluu kyky ajatella luovasti ja vaikuttaa aktiivisesti.

Sivistynyt ihminen ymmärtää luonnon merkityksen ihmiskunnalle ja kulttuurin syntymiselle ja on valmis tekemään työtä luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi.

Sivistynyt ihminen tunnistaa rajallisuutensa ja ymmärtää jatkuvan oppimisen välttämättömyyden. Ancora imparo – opettelen yhä, kuten italialaisen mestarin Michelangelon kerrotaan kuolinvuoteellaan lausuneen.

Herkkyys

Herkkyys tarkoittaa tutkivaa otetta, tiedonjanoa ja avointa uteliaisuutta aikamme ilmiöihin. Se merkitsee kykyä reagoida muutossuuntiin ennakoivasti, pohtivasti ja tarkkanäköisesti.

Herkkyys edellyttää rohkeutta ja uskallusta tunnistaa omat tuntemukset ja tunteet ja toteuttaa itseään. Herkkyyttä on kyky kuulla, kuunnella, olla läsnä ja ymmärtää myös rosoisuutta ja erilaisuutta.

Ihmisten välinen kanssakäyminen ja vuorovaikutus edellyttää herkkyttä, joka myös voimaannuttaa, sekä vahvistaa keskinäistä ymmärrystä.

Toiveikkuus

Toiveikkuus syntyy yhdessä tekemisestä, kokemusten jakamisesta ja osallisuuden tunteen mahdollistamisesta ja vahvistamisesta kaikkien ihmisten keskuudessa.

Kulttuuri ja erityisesti kulttuuriperintö on rakentava ja kantava voima niin yksilölle kuin yhteiskunnalle. Se luo siltoja ihmisten ja eri kulttuureiden välille ja tarjoaa toimintakykyä muutoksissa.

Teemat

1. Tunnettu ja tunnustettu asiantuntija-vaikuttaja

- Tuemme kasvatus- ja opetusalan toimijoiden työtä. Tuotamme oppimateriaalia, tarjoamme ja kehitämme koulutusta, menetelmiä ja toimintamalleja yhteistyössä kotimaisten ja kansainvälisten kumppaneiden kanssa sekä vaikutamme näitä tukevien rakenteiden kehittämiseen (esimerkiksi Kulttuurin vuosikello, kulttuurikasvatussuunnitelmat ja Harrastamisen Suomen Malli).
- Vaikutamme lausunnoilla ja asiantuntijatyöllä opetussuunnitelmien ja tutkintojen perusteisiin, hallitusohjelmiin sekä muihin keskeisiin asiakirjoihin ja prosesseihin.
- Seuraamme ja olemme mukana kehittämässä kulttuuriperintö- ja kasvatustutkimusta, kulttuuri-, koulutus-, nuoriso-, ympäristö- ja kestävä kehityksen politiikkaa sekä kansalaisyhteiskunnan toimintaa sekä Suomessa että kansainvälisesti.
- Tuemme kulttuurisesti moninaisen yhteiskunnan toimivuutta. Tuemme maahanmuuttajien kotoutumista edistämällä sekä uuden paikallisen kulttuuriperinnön tuntemusta ja ymmärrystä että vahvistamalla kulttuurien vuoropuhelua.

2. Mukana lasten ja nuorten elämässä

- Kulttuuriperintöoppiminen pohjautuu lasten ja nuorten kokijuuteen, tekijyyteen ja toimijuuteen. Se tukee luovuutta ja kriittistä ajattelua sekä ympäristösuhteen muodostumista.
- Suuntaamme toimintaamme erityisesti niille alueille ja kouluille sekä lapsille ja nuorille, joille tarjontaa on vähemmän tai joiden mahdollisuudet osallistua olemassa olevaan tarjontaan ovat heikot.
- Vahvistamme kulttuuriperintökasvatuksen roolia osana ennaltaehkäisevää mielenterveystyötä. Tuemme lasten ja nuorten resilienssiä ja kasvurauhaa painottamalla tunnetaitojen kehittymistä, identiteetin ja itsetunnon rakentumista, kuuluvuuden, osallisuuden ja jatkuvuuden tunnetta sekä kokemusta

merkityksellisyydestä. Edistämme luovien ja taidelähtöisten menetelmien hyödyntämistä kulttuuriperintökasvatuksessa.

- Tuemme lasten ja nuorten moninaisuuden näkymistä ja kuulumista yhteiskunnassa.

3. Verkostojen rakentaja ja hanketoimija

- Toimimme verkostomaisesti kulttuuriperintö-, ympäristö-, koulutus- ja kasvatustieteen alan asiantuntijoiden ja organisaatioiden kanssa niin Suomessa kuin kansainvälisesti. Olemme avoimia uusille kumppaneille ja tavoitamme uusia kohderyhmiä.
- Strategiakaudella panostamme erityisesti laajoihin, valtakunnallisiin ja kansainvälisiin kehittämishankkeisiin, jotka pohjautuvat jo tehtyyn laadukkaaseen työhön ja toteuttavat strategisia tavoitteita. Tuloksia hyödynnetään asiantuntija- ja vaikuttamistyössä, viestinnässä sekä sidosryhmäyhteistyössä.

4. Avoin, aktiivinen ja vaikuttava viestijä

- Viestimme työstämme ja sen tuloksista avoimesti, aktiivisesti ja strategisesti eri kohderyhmille hyödyntämällä ajantasaisia viestinnän kanavia ja välineitä.
- Lisäämme viestinnän resursseja kulttuuriperintökasvatuksen tunnettuuden ja sitä koskevan tiedon saavutettavuuden edistämiseksi sekä vuoropuhelun ja keskustelun lisäämiseksi.
- Uudistamme visuaalisen ilmeen ja verkkosivut.

5. Hyvinvoiva henkilöstö – osaava organisaatio

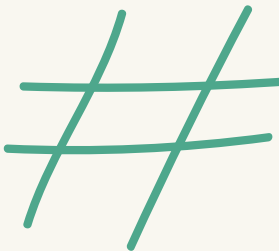
- Huolehdimme työhyvinvoinnista. Seuraamme ja kehitämme sitä suunnitelmallisesti.
- Tuemme työssä oppimista ja kouluttautumista.
- Varmistamme riittävän ja strategisten tavoitteiden toteutumisen kannalta tarkoituksenmukaisen osaamisen sekä henkilöstössä että hallituksessa.
- Vahvistamme jäsenten roolia seuran toiminnassa.
- Kehitämme palauteprosessejamme ja vaikuttavuutemme arviointia.

Seuranta ja arviointi

Hallitus ja toimisto seuraavat strategiaa ja arvioivat sen toimivuutta osana seuran toiminnan vuosittaista suunnittelua ja kehittämistä. Hallitus ja toimisto vastaavat myös tarvittaessa strategian päivittämisestä, jotta se säilyy elävänä ja ajankohtaisena apuvälineenä työntöelle.

Strategista keskustelua käydään ja arviointia tehdään yhdessä jäsenistön, sekä lasten ja nuorten ja muiden sidosryhmien kanssa. Strategiaa tarkastellaan muun muassa osana kehittämishankkeita sekä erillisissä työpajoissa ja tilaisuuksissa.

Strategian seuranta ja arviointia varten luodaan erillinen malli, joka tukee hallituksen ja toimiston työtä. Malli sisältää toimenpiteet sekä niiden aikataulutuksen strategiakaudelle.

Mitä on kulttuuriperintökasvatus?

Kulttuuriperintökasvatus on tavoitteellista toimintaa, jolla tuetaan lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä vahvistamalla heidän kulttuurista osaamistaan ja huolehtimalla heidän osallisuutensa toteutumisesta. Tavoitteena on tarjota kaikille kulttuurinen lukutaito: tiedot, taidot ja kyvyt kulttuuriperinnön tunnistamiseen, määrittelyyn, arvioimiseen, hoitamiseen ja suojeluun sekä uuden kulttuuriperinnön luomiseen.

Kulttuuriperintökasvatus vahvistaa lasten ja nuorten ääntä kulttuuriperintöprosessissa tukemalla identiteettien rakentamista, itsetuntemusta, tunnetaitoja ja luovuutta, osallistumis- ja vaikuttamistaitoja sekä kriittistä ajattelua ja havainnointia.

Lasten ja nuorten omaan kulttuuriperintöön ja koko ihmiskunnan kulttuuriin ilmiöihin tutustuminen moniaistisesti ja yhdessä muiden kanssa laajentaa käsitystä kulttuurin monimuotoisuudesta sekä vahvistaa kulttuurien vuoropuhelua. Kulttuuriperintökasvatus vahvistaa lasten ja nuorten kykyä ymmärtää kulttuurin merkitystä yksilöille, yhteisöille ja yhteiskunnille: kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille, kestävyydelle ja demokratialle. Se vahvistaa myös kykyä tunnistaa vaietua ja vaikeaa kulttuuriperintöä sekä kulttuuriperinnön hyödyntämistä poliittisten tai muiden intressien edistämisessä. Kyky tunnistaa ja rohkeus purkaa sortavia ja syrjiviä rakenteita kasvaa.

Kulttuuriperintökasvatus kasvattaa kulttuurisesti kestävästä kehityksen ja kokonaiskestävyyden taitoja. Se vahvistaa kykyä arvioida avoimesti ja kriittisesti aiempia ratkaisuja sekä niiden taustalla olevia kulttuurisia ihanteita, arvoja ja yhteiskunnallisia kehityskulkuja. Kulttuuriperintökasvatus vahvistaa kykyä tehdä vastuullisia, oikeudenmukaisia ja ekologisia kantokykyä edistäviä tulevaisuuden valintoja.

Kulttuuriperintöä syntyy ihmisen toiminnan tuloksena ja vuorovaikutuksessa ympäristön kanssa. Se kertoo arvojen, uskomusten, tietojen, taitojen ja perinteiden muutoksesta. Kulttuuriperintö voi olla aineellista, aineetonta tai digitaalista. Kulttuuriperintöä uudistetaan, säilytetään ja siirretään tuleville sukupolville.

Kulttuuriperintö voimavarana kestäväälle tulevaisuudelle ja hyvälle elämälle. Ehdotus kulttuuriperintöstrategiaksi 2022–2030.

Kulttuuriperintökasvatus on tavoitteellista toimintaa, jolla tuetaan lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä vahvistamalla heidän kulttuurista osaamistaan ja huolehtimalla heidän osallisuutensa toteutumisesta. Tavoitteena on tarjota kaikille kulttuurinen lukutaito: tiedot, taidot ja kyvyt kulttuuriperinnön tunnistamiseen, määrittelyyn, arvioimiseen, hoitamiseen ja suojeluun sekä uuden kulttuuriperinnön luomiseen.

**Kulttuuriperintö-
kasvatuksen
seura**

kulttuuriperintokasvatus.fi

kulttuurinvuosikello.fi